

gunkban (Káposztásmegyer) való felfedezése. A *Puccinia Cynodontis* DESM. s az *Aecidium Plantaginis* CES.-nak genetikus kapcsolátát is ez alkalommal fedezte fel. A *Septoria orobicola* SACC.-t a *Cylindrosporium* nemzetségbe helyezte.

Lengyel Géza: Az európai Corispermum és Camphorosma fajok anatómiája.

Ugyanitt. 103—129. old. 8 ábrával.

A nevezett fajok levél, szár, termés és szörképleteinek anatómiai viszonyait tárgyalja.

ciae cracca COXST. (bei Káposztásmegyer). *Puccinia Cynodontis* DESM. und *Aecidium Plantaginis* CES. werden genetisch in Zusammenhang gebracht: *Septoria orobicola* SACC. wird zur Gattung *Cylindrosporium* gestellt.

Géza Lengyel: Anatomie der europaeischen Corispermum u. Camphorosma Arten.

Ebenda. Beibl. p. (57)—(61).

Behandelt die anatomischen Verhältnisse der Blätter, Trichomgebilde, Stengel, Wurzel und Früchte der genannten Arten.

D.

Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ausländische botan. Arbeiten.

Dr. Adolf Engler: Syllabus der Pflanzenfamilien. 5. umgearbeitete Auflage (5. átdolgozott kiadás). Berlin (Gebr. Bornträger) 1907.

A részletes s orvosi gyógyszer-tani növény-tani előadásoknál oly fontos műnek ötödik kiadása fekszik előttünk, melyet a szerző a systematikai kutatás legújabb állásának megfelelően dolgozott át. Nemcsak az előadók s tanulók, hanem a botanikai tudomány minden művelője nem fogja nélkülözhetni e kitűnő segédkönyv legújabb kiadását, mely dióhéjban tájékoztat bennünket az egész növényvilág rokonsági összefüggéséről.

Dieses bei Vorlesungen über spezielle und medicinisch-pharmaceutische Botanik so wichtige Werk liegt uns nunmehr in seiner fünften Auflage vor, bei welcher den neuesten systematischen Forschungen Rechnung getragen worden ist. Nicht nur Vortragende und Studierende, sondern alle Freunde der Botanik werden die neueste und vollkommenste Auflage dieses vorzüglichen Nachschlagebuches, welches uns in compendiosester Form den Ueberblick über den Zusammenhang des ganzen Pflanzenreiches bietet, nicht entbehren können.

Dr. K. Domin: Monographie der Gattung Koeleria. Bibliotheca botanica. Heft 65. Stuttgart 1907. 4° 354 p. Mit 22 Tafeln und 3 Karten.

Az előttünk fekvő terjedelmes kötetben a szerző teljes mértékben megfelelt azon várakozásoknak, melyek a különböző szakfolyóiratokban megjelent, alaposságról s helyes systematikai felfogásáról tanuskodó előmunkálataihoz fűződtek.

Egy rengeteg herbarium-anyagának beható vizsgálata — e czélból majdnem az összes nagyobb európai gyűjteményeket s néhány amerikai herbariumot is tanulmányozott — tette lehetővé azt, hogy feladatát, mely abban állott, hogy ezen változatosságra hajló, nehéz nemzetségről áttekintést nyújtson, oly módon teljesítse, hogy részletesség s világos áttekinthetőség szempontjából párját ritkítja. A *Koeleria* nemzetség rendszertani helyét néhány más szerzővel ellentétben a *Trisetum* nemzetség közvetlen szomszédságában jelöli ki az *Aveneae* tribusában, a melyben az *Avellinia* s az *Eatonia* nemzetséggel együtt alkotja a «*Koeleriinae*» altribust. A *Koeleriák* igen közel rokonai a *Trisetumok*-nak, mindkét nemzetségnek vannak olyan szélső képviselői, melyek olyannyira hasonlóak, hogy csakis a polyvák szálkájának irányán állapítható meg, hogy melyik nemzetséghez tartoznak. A *Koeleriák* szálkája ugyanis mindig egyenes, míg a *Trisetumok*-é térdben hajlított. Mindenesetre teljesen igazoltnak látszik a *Koeleriák*-nak a *Festuceae* csoporttól való elválasztása.

A mű legnagyobb részét a *Koeleria* fajok s alakok rész-

Der Verf. hat in dem vorliegenden stattlichen Bande alle jene Erwartungen erfüllt, welche sich an seine gediegenen und von systematisch geschultem Blick zeugenden Vorarbeiten, welche in verschiedenen Zeitschriften erschienen sind, geknüpft haben.

Das eingehende Studium eines geradezu immensen Materiales — es wurden zu diesem Zwecke fast alle grösseren europaeischen, ja auch amerikanischen Herbarien herangezogen — haben den Verf. in den Stand gesetzt, seine Aufgabe, einen Ueberblick über diese so formenreiche und schwierige Gattung zu bieten, welcher an Uebersichtlichkeit und Ausführlichkeit nichts zu wünschen übrig lässt. Die system. Stellung dieser Gattung weist der Verfasser im Gegensatz zu einigen anderen Autoren in unmittelbarer Nähe der Gattung *Trisetum* im Tribus der *Aveneae* an, wo sie im Vereine mit *Avellinia* und *Eatonia* die Subtribus *Koeleriinae* bildet. *Koeleria* und *Trisetum* sind sehr nahe verwandt, ja beide Gattungen besitzen einige Extremarten, die sich so sehr nähern, dass das einzige zuverlässige Unterscheidungsmerkmal nur in den stets geraden Grannen bei den *Koelerien* und den stets geknickten bei *Trisetum* zu finden ist. Jedenfalls ist die Trennung der Gattung *Koeleria* von den *Festuceae* vollständig gerechtfertigt.

Die Anordnung des den grösseren Teil des Werkes ausfüllen-

letes leírásai foglalják el, melyeknek elrendezése az áttekinthetőség s világosság szempontjából mintaszerű. Az egyes sectióknál beiktatott meghatározó kulcsok megkönnyítik a főfajok megtalálását; utóbbiak alosztályainak elrendezése pedig a megkülönböztető bélyegek értékének s az egyes alakok változékonyságának alapos tanulmányozása alapján történt. Ily módon az u. n. «nagy» fajok kedvelői is ki lesznek elégítve, de azok a kutatók is, a kik a legalsóbb egységeknek is a végére szeretnek járni.

den speciellen Teiles, lässt an Vollständigkeit und Klarheit nichts zu wünschen übrig. Die bei den einzelnen Sectionen eingeschalteten Schlüssel ermöglichen bei Determinationen das leichte Auffinden der Gesamtarten; die Gruppierung der Unterabteilungen der letzteren ist auf Grund eingehender Studien über die Dignität der Unterscheidungsmerkmale und die Variabilität der Formen erfolgt und dürfte sowohl Liebhaber «grosser» Arten, als auch Forscher, welche den untersten Einheiten nachspüren, befriedigen.

D.

Dr. Josef Podpěra: Výsledky bryologického výzkumu Moravy za rok 1905—1906. Zprávy Komise pro přírodovědecké prozkoumání Moravy. Oddělení botanické, čís. 2. V. Bruč, 1906. p. 1—83.

Szerző az 1905/6. évi. Morvaországban végzett bryologiai kutatásainak eredményét közli.

Az előszó után az I. részben a bejárt terület geographiai vázlatát, majd a Magas Jeseníknek mohavegetációja általános jellemzésével kapcsolatban az alpesi, borealis és sudet lombos mohoknak átnézeti táblázatát közli (p. 13—15), ahol a *Magas Tatra* e keretbe sorozható moháit is felveszi [ezek között helyet kellene foglalnia többek között pl. a *Plagiobryum demissum* (H. et H.) LINDB., *Andreaea nivalis* Hook., s a *Conostomum boreale* Sw.-nek is; ezek, valamint az *Amphidium lapponicum* (HEDW.) SCHIMP. most már ismeretesek a M. Tátrában is. — Ref.]. Majd az egyes helyek mohavegetációját

Verf. teilt die Resultate seiner, im Jahre 1905/6. in Mähren durchgeführten bryologischen Forschungen mit.

Nach dem Vorwort gibt er im I. Teil die geographische Übersicht des durchforschten Gebietes, die allgemeine Charakteristik der Moosflora des Hohen Jeseník und eine übersichtliche Tabelle der alpinen, borealen und sudetischen Laubmoose (p. 13—15), in welche er auch die hierher gehörenden Moose der *H. Tatra* aufnimmt. [Unter diesen sollten auch u. A. anderen z. B. *Plagiobryum demissum* (H. et H.) LINDB., *Andreaea nivalis* Hook., *Conostomum boreale* Sw. stehen; diese und auch *Amphidium lapponicum* (HEDW.) SCHIMP. sind jetzt auch schon aus der *H. Tatra* bekannt. — Ref.] Nach Schilderung der Moos-

részletesen jellemezve a II. részben az újonnan talált mohokat sorolja fel. Morvaországra való fontosságuknál fogva kiemelendők:

vegetation der einzelnen Orte zählt er im II. Teil die von ihm gefundenen Moose auf. Als für Mähren wichtig sind zu erwähnen:

Sphagnum Russowii WARNST. — (J.*): *S. fuscum* SCHIMP. — (J.-en a «Moosweichten» morvaországi oldalán); *Oncophorus Wahlenbergii* BRID. — (J.); *Dicranum spurium* HEDW. — (J.); *D. longirostrum* SCHLEICH. — (J.); *Campylopus turfaceus* BR. EUR. — (A Černí potok völgyben Kolstyn és Ferenczvölgy között): *Campylostelium saricola* WEB. et MOHR. — (R.); *Ditrichum vaginans* SULL. var. *elatum* PODPERA et LOESKE. — (J.); *Tortula angustata* WILS. (Rajnovicz-ban); *Schistidium tenerrium* CHAL. — (K. nagyon gyakori Czernaván és R. homokkövön); *Orthotrichum Lyellii* Hook. — (BZENEC): *Pohlia nutans* SCHREB. var. *inclinata* PODP. — (J.-en gyakori ez a forma, melynek colluma a tok hossza felével egyenlő hosszúságú, némelyik termés a *Bryum inclinatum* formájához hasonló s emlékeztet a *Pohlia polymorpha*-hoz is, de utóbbival a peristomialis ciliák világosan kifejlődött sejtjeinél fogva összetéveszteni nem lehet); *P. prolifera* LINDB. — (J.); *P. tenuifolia* SCHIMP. — (J.); *Bryum uliginosum* BRUCH. — (K. R.-nál nagyon gyakori nedves helyen); *B. boreale* SCHWÄGR. — (J.); *B. badium* BRUCH. — (J.); *B. neodamense* ITZIGSOHN — (Alsó-Morvaország nem messze Vracovától); *Mnium affine* BLAUD. var. *elatum* BR. EUR. — (J.); *Philonotis alpicola* JUR. — (J.); *P. adpressa* FG. — (J.); *Brachythecium erythrorrhizon* BR. EUR. — (Olmütz): *Plagiothecium latebricola* WILS. — (K.); *Pl. Roeseanum* HAMPE var. *gracile* BREIDL. — (J.); *Pl. laetum* BR. EUR. — (J.); *Chrysohypnum helodes* SPRUCE — (Hustopeč-en nedves, sós helyeken *Triglochin maritimum*, *Scorzonera parviflora* s más halophytonok társaságában: összehasonlítva németországiakkal s az autorok diagnosisaival szerző a köv. különbségeket találta: a száraz állapotban összegöngyölt elálló levelek egészen rövidek, tompa végűek, szélük élesen fogas, különben semmi különbség nincsen az egyenes levelű formák közt, úgy a levelekre, mint nagy mérvben megvastagodott sejtekre, valamint a hegyes tokstüvegre vonatkozólag — var. *salina* PODP.); *Ch. fallaciosum* JUR. — (mésztalmú lápos helyen Urbatek-nél); *Stereodon reptilis* RICH. var. *subulacens* SCHIMP. — («Petersziklák»-on); *Calliergon cordifolium* HEDW. var. *fontinaloides* LANGE — (Olmütz, Belkoviczka völgy erdei árnyában); *Drepanocladus Sendtneri* SCHIMP. — (Zďár Krucemburk közelében a Radostinska ligetben); *Scorpidium scorpioides* L. — (J.)

7

*) J. = Jeseník: K. — Kárpátok morvaországi oldala, die mährische Seite der Karpaten: R. = Rajnochovice.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1907

Band/Volume: [6](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ausländische botan. Arbeiten. 278-281](#)